WAARDEVASTE BEDRIJFSPENSIOENEN

DOOR J. C. SCHRÖDER

Aan de schepping van een algemeen ruilmiddel ligt de bedoeling ten grondslag, dat dit middel waardevast zal zijn. Niet in die zin, dat voor een bepaalde hoeveelheid van dit ruilmiddel — het geld — steeds een hoeveelheid goederen kan worden verkregen, die in kwaliteit en kwantiteit gelijk is. Want vrijwel alle goederen zijn zelf aan waardeschommeling onderhevig, afhankelijk o.a. van overvloed of schaarste op een bepaald tijdstip en een bepaalde plaats. Deze natuurlijke waardeschommelingen zouden met de waardemeter „geld" kunnen worden gemeten, indien deze waardemeter zelf het karakter van vastheid bezat. Maar deze voorwaarde is niet vervuld en kan onder de bestaande omstandigheden van nationaal vastgestelde ruilmiddelen ook niet vervuld worden. Inflatie en devaluatie van het geld kunnen zoveel mogelijk bestreden, maar in de bestaande verhoudingen niet volstrekt tegengegaan worden. Objectief gezien geldt hetzelfde voor invloeden als deflatie, die in tegengestelde richting werken. Doch in het algemeen en zeker in dit tijdsbestek vormen invloeden, die de waarde van het geld verhogen, nauwelijks een probleem, zodat beschouwingen over waardevastheid van het geld en de wijze, waarop deze verkregen wordt of, indien dit niet mogelijk is, de nadelige gevolgen daarvan zo goed mogelijk worden weggenomen, zich kunnen beperken tot de gevolgen van daling der geldwaarde en de bestrijding daarvan.

Wisselende waarde van het geld tast het gezamenlijke bezit van een bevolking niet aan. Maar ze leidt tot een geruisloze bezitsverschuiving. Niet voor het ogenblik weliswaar, maar wel in de toekomst, ook in de onmiddellijk nabije toekomst. Want elke bepaalde geldsom, die in materiële waarde wordt omgezet, levert straks een ander bezit dan ze nu zou doen.

Bij transacties, die nog moeten worden afgesloten, wordt uit den aard der zaak daarmee rekening gehouden; met in het verleden gesloten overeenkomsten, die toekomstige overdracht van geldsommen vaststellen, is dit echter anders. Alle mogelijke vaste betalingen, die vroeger zijn overeengekomen, zoals salarissen, pensioenen, uitkeringen van levensverzekeringen, aflossing van obligaties, rentebetaling op uitstaande geldleningen, krijgen op slag een andere praktische betekenis als de waarde van het geld verandert.

Nu is er onderscheid tussen afspraken, die berusten op een onveranderlijk contract, dat een vooraf bepaald evenwicht van prestatie en contraprestatie inhoudt en afspraken, die krachtens hun natuur met de economische (en sociale: maar dat staat hier buiten) omstandigheden in de toekomst worden gewijzigd en dan ook slechts voor korte perioden worden gemaakt. Tot de

eerste groep behoren o.m. contracten met levensverzekeringmaatschappijen en leningscontracten, tot de tweede groep de loonovereenkomsten.

Daartussen staat de moeilijke groep der pensioenovereenkomsten en pensioenbeloften voor zover deze door werkgevers zijn gesloten resp. toegezegd. Deze overeenkomsten en beloften hebben het karakter van contraprestatie na afloop van verleende diensten en dragen voor een belangrijk deel een sociaal stempel. De werkgever wil zijn oude en buiten het dienstverband getreden werknemer een bestaan verschaffen, dat in redelijke verhouding staat tot zijn levenswijze in de tijd, dat hij nog in dienst was. Daalt de waarde van het geld, dan wordt dit doel niet ten volle bereikt door de maatregelen, die vóór de waardedaling werden getroffen. Hoe dit te voorkomen of te herstellen?

Het is een vraagstuk, dat thans zeer actueel is. Langs verschillende wegen wordt getracht te komen tot regelingen, die vroeger toegezegde pensioenen — al of niet reeds ingegaan — willen aanpassen aan nieuwe geldwaarden en, principiëler, tot regelingen, die van tevoren reeds in de mogelijkheid van wijzigende geldwaarden voorzien. Is dit „geldpessimisme, dat als een gevaarlijke infectie voortwoekert, zonder dat wij voldoende schijnen te beseffen hoezeer door dit gebrek aan stabiliteit de grondslagen van onze welvaart worden bedreigd", zoals Dr Holtrop, de President van de Nederlandse Bank, onlangs in een rede te Brussel over beveiliging tegen waardeschommeling in het algemeen heeft gezegd? Ik geloof het niet, evenmin als ik van oordeel ben, dat men de kans op brandschade vergroot door een verzekering tegen die calamiteit te sluiten.

Aan het vraagstuk der waardevastheid van pensioenen heeft prof. Dr P. Kuin een belangrijke studie gewijd, gepubliceerd in „De Accountant" (orgaan van het Nederlands Instituut van Accountants) van september 1956. Op de Accountantsdag van 29 september 1956 heeft deze studie, getiteld „Waardevaste bedrijfspensioenen" gediend als inleiding voor een discussie over het gelijknamige vraagstuk. Het is deze studie, die onderwerp is van dit artikel. Het verslag van de discussie is op het ogenblik, dat dit geschreven wordt, nog niet verschenen en kan dus in de navolgende beschouwingen niet worden betrokken.

Blijkens het inleidende woord verstaat prof. Kuin in zijn artikel onder „bedrijfspensioenen" niet uitsluitend de uitkeringen van bedrijfspensioenfondsen maar ook die van ondernemingspensioenfondsen. Buiten beschouwing zijn gebleven staatspensioenen en individuele lijfrentecontracten. De strekking van het stuk is dan ook alleen na te gaan hoe de pensioenen, die ten laste komen van de opbrengsten van particuliere ondernemingen, gefinancierd kunnen worden zonder de door waardedaling van het geld gedupeerde pensioentrekkers in de steek te laten, maar ook zonder anderzijds de ondernemingen in economische moeilijkheden te brengen.

Prof. K begint met de principiële vraag: is het wenselijk de koopkracht van toegekende pensioenen te handhaven? Hij stelt deze vraag omdat sommigen de anti-inflatoire rem, die het behoud van de nominale geldwaarde van het pensioen meebrengt, nodig achten om inflatoire geldschepping te

voorkomen. Bovendien is er dan in een bepaalde groep een verminderde consumptie, die een tegendruk vormt tegen de opwaartse beweging van het prijspeil.

Het eerste argument acht de schrijver niet juist omdat inflatie veelal het gevolg zal zijn van prijsstijgingen in het buitenland. Bij de vraag of men tot revaluatie van de munteenheid zal overgaan, spelen de belangen der gepensioneerden slechts een ondergeschikte rol.

Wat het tweede argument betreft, acht de schrijver de opvatting niet juist, dat door het onverhoogd blijven der nominale pensioenen koopkracht zou worden vernietigd. Het offer der gepensioneerden zal soms de nog werkenden ten goede komen, maar kan ook werken ten voordele van de debiteuren van de pensioenfondsen, t.w. de Staat of het bedrijfsleven (de investeerders). Het totale bedrag van consumptie en investeringen zal dus niet worden verminderd; wel zal er verschuiving plaatshebben.

De economische argumenten voor handhaving der nominale pensioenen gaan dus z.i. niet op. Maar bovendien acht de schrijver belangrijker het ethische argument, dat het niet aangaat om een eventueel noodzakelijke beperking van de bestedingen af te wentelen op een der meest kwetsbare groepen van de samenleving.

Wanneer tot aanpassing van de pensioenen wordt besloten, doet zich aanstonds de vraag voor of deze zal worden gevonden door koppeling aan de lonen of aan de prijzen. Prof. K. ziet voor beide standpunten argumenten, die elkaar vrijwel in evenwicht houden; de doelmatigheid zal z.i. meestal de doorslag geven. Wat hier onder doelmatigheid moet worden verstaan, vermeldt hij niet. Voor praktische maatregelen geeft deze uitspraak dus geen houvast. Na dit in het begin van het preadvies voorkomende oordeel, is het wel verrassend tegen het einde daarvan de zaak nogmaals op het tapijt te zien komen, maar nu met de conclusie: „De verschillende argumenten afwegende kom ik dan ook tot de conclusie, dat het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud de meest bruikbare maatstaf vormt voor waardevaste pensioenen, met name van het toezichthoudend en hoger personeel".

Een interessante grafiek geeft een vergelijking van de koopkracht van pond, gulden en dollar sedert 1900. Deze grafiek is gebaseerd op groothandelsprijzen. Ze toont aan, dat er geen reden is om aan te nemen, dat de Nederlandse munt te midden van de belangrijkste buitenlandse een bijzondere plaats inneemt.

Verdere statistische gegevens over de koopkracht van de gulden in de eerste helft van de 20e eeuw, gebaseerd resp. op groothandelsprijzen en op kosten van levensonderhoud, bewijzen, dat in grote trekken genomen de beide bases een zelfde beloop hebben gehad, maar toch in bepaalde tijden grote verschillen vertoonden in die zin, dat de koopkracht, gebaseerd op kosten van levensonderhoud, heel wat lager moest worden aangeslagen dan die, gebaseerd op groothandelsprijzen. Dit verschijnsel bewijst m.i. eens te meer, dat men in deze zaken met betrekkelijk ruwe maatstaven genoegen moet nemen; wat overigens niet wegneemt, dat de schommelingen in de geldwaarde de materiële betekenis der nominale pensioenen op waarlijk verbijste-

rende wijze hebben doen wisselen. Prof. K. drukt dit zeer drastisch uit door te zeggen „dat de gepensioneerden met hun vaste geldinkomens nolens volens mede hebben gedaan aan een reusachtig gokspel".

Uitgaande van de gedachte, dat de tweede helft van de 20e eeuw ten aanzien van waardeschommelingen van het geld geen betere vooruitzichten oplevert dan de eerste helft heeft te zien gegeven, noemt de schrijver een zestal methoden om de pensioenen beter aan hun doel te doen beantwoorden, die in meerdere of mindere mate reeds toepassing hebben gevonden. Ze worden hier in het kort samengevat.

1. *Duurtetoeslag op pensioenen.* Zulk een toeslag betekent voor een onderneming een reëel offer, dat niet automatisch wordt gedekt door „inflatiewinst". Wel staan in tijden van inflatie tegenover de last der toeslagen extra-inkomsten en in vele gevallen heeft de ondernemer zich dus niet al te zeer te beklagen. Dat in de afgelopen tien jaren de extra-pensioenlast er in het algemeen best af kon, motiveert de schrijver met cijfers, neergelegd in tabel 3 van zijn preadvies. Deze tabel bevat voor een aantal Nederlandse ondernemingen het bedrag der netto-winsten, die in totaal van 1947 tot 1954 stegen met ruim 200%. Daartegenover steeg het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud in dezelfde periode met nog geen 40%. Hoe interessant deze cijfers zijn, zij hebben m.i. weinig algemene waarde. Ten eerste blijkt niet op welke wijze de keuze van de in tabel 3 genoemde ondernemingen tot stand kwam, maar bovendien lopen de cijfers voor die ondernemingen afzonderlijk procentueel sterk uiteen. Hoewel de schrijver in de meegedeelde cijfers troost en rechtvaardiging ziet voor de onderneming, die ten opzichte van haar gepensioneerden overgaat tot het geven van een duurtetoeslag wanneer dit nodig is, gevoelt hij toch blijkbaar wel van hoe beperkte strekking deze conclusie is als het om een algemeen toe te passen maatregel gaat en hij verwerpt dan ook de huidige praktijk van incidentele toeslagen als systeem, dat op zichzelf voldoende zou zijn om het risico van de waardevermindering voor de gepensioneerden te elimineren. Daar komt dan nog bij, dat de gepensioneerden geen rechtsgeldige aanspraken op zulke toeslagen kunnen laten gelden, zodat zowel omvang als duur van die toeslagen vrijwel in de lucht komen te hangen.

Een verder bezwaar is, dat de paritaire verdeling der pensioenlasten, welke bij de meeste pensioenregelingen gebruikelijk is, door het systeem van duurtetoeslagen verbroken wordt, wat een waardevol ethisch element van die regelingen aantast.

2. *Belegging in index-obligaties.* De preadviseur nam van de heer W. F. Lieuwen de volgende definitie over van index-obligaties: zulke, waarvan de reële waarde wordt gewaarborgd door een goudclausule, een goederenpakketclausule, een loonclausule of anderszins. Hierbij wordt alleen gedoeld op de hoofdsom, niet op de rente.

Prof. Kuin gaat eerst na welk effect te wachten is, indien niet de hoofdsom maar juist de rente aan een index zou zijn gebonden. Het wekt weinig verrassing hem daarbij tot de conclusie te zien komen, dat zulke obligaties — indien zij bestonden — voor pensioenfondsen verwerpelijk beleggingsmateri-

aal zouden zijn. Een obligatie, die gedurende haar looptijd een met de kosten van levensonderhoud stijgende rente opbrengt, maar bij uitloting op het nominale leningbedrag terugvalt, heeft uit den aard der zaak voor een pensioenfonds maar zeer gedeeltelijk de gewenste uitwerking. En eeuwigdurende leningen zal de onderneming (of groep van ondernemingen) zich kwalijk kunnen permitteren, wil zij de eigen financiering niet aan ongewenste banden leggen.

Ook — en dit is evenmin verwonderlijk — kan een obligatie, die alleen voor de hoofdsom aan een index is gebonden, het doel van waardevaste pensioenen bereiken.

Nodig zou dus zijn, dat zowel hoofdsom als rente aan een index worden gebonden. Is dit naar de kant van de pensioenvoorziening bevredigend, voor de financiering der ondernemingen ziet prof. Kuin belangrijke nadelen. De uitgifte van index-obligaties wordt dan namelijk door de behoeften van het pensioenfonds bepaald, die volstrekt niet behoeven samen te vallen met de leningbehoefte der onderneming zelf. Is inpassing in het schema van financiering der onderneming niet mogelijk, dan worden de index-obligaties een te grote last.

Nu moet men prof. K. ongetwijfeld toegeven, dat de belangen van een pensioenfonds anders kunnen gericht zijn dan die van de onderneming(en), waaraan het verbonden is, ten minste als men deze laatste belangen in engere zin neemt. Maar is niet juist het gehele vraagstuk, waar prof. K. zijn artikel aan wijdt, zelf een vraagstuk van *ondernemings*financiering? Beschouwt men de pensioenregeling en de lasten, die deze meebrengt, als een zaak, die behoudens de storting van zekere premiën buiten de onderneming omgaat, dan komt men bij later intredende waardedaling van het geld onvermijdelijk tot het dilemma: óf de gepensioneerde werkers met hun nominale pensioen afschepen (wat niemand wil) óf duurtetoeslagen geven, die het totaal aan uit te keren pensioenen uiterlijk bevredigend regelen, maar „de financiering der onderneming" belasten op een wijze, die zeker niet in enig voorafgemaakt schema kan hebben gepast.

Het rapport van de S.E.R. over de vergeten groepen, dat in zijn schets van index-leningen uitgaat van het denkbeeld om de Staat ten behoeve van de pensioenfondsen index-leningen te doen uitgeven tot een vooraf gelimiteerd bedrag, zou een andere verdeling van lasten meebrengen, waaraan de door prof. Kuin genoemde bezwaren niet of in veel geringer mate zijn verbonden. De preadviseur noemt ook deze mogelijkheid, maar ziet hier andere bezwaren en gaat op het denkbeeld van de S.E.R. niet verder in.

3. *Belegging in aandelen.* In deze afdeling van zijn preadvies brengt prof. K. weer enkele interessante cijfergegevens. De beurswaarde van een gemengde portefeuille van goede Nederlandse aandelen, die in 1914 een waarde vertegenwoordigde van *f* 72.100, is in 1956 opgelopen tot *f* 408.727 (gegevens ontleend aan een overzicht van de Fa Gebr. Teixeira de Mattos). Maar. . . . in 1932 was deze waarde *f* 49.954 en in 1940 *f* 71.854, terwijl ook in enkele andere jaren dalingen van betekenis intraden. Kan een pensioenfonds zich veroorloven — en nog wel met het oog op waardevastheid der uitkeringen —

om in aandelen te beleggen? Prof. Kuin stelt, dat het antwoord „bijna onmogelijk" positief kan luiden als de hele beleggingsportefeuille van het pensioenfonds uit aandelen zou bestaan. Daarom heeft hij nagegaan en met cijfers toegelicht hoe een fonds, dat voor de helft in obligaties en voor de helft in aandelen had belegd, er in de 20e eeuw zou hebben voorgestaan. De begrijpelijke conclusie is, dat de koopkrachtcurve voor zulk een fonds een rustiger beeld vertoont dan voor een, dat uitsluitend in obligaties of in aandelen zou hebben belegd. Toch zou een gemengd fonds blijkens de becijferingen van prof. K. nog lang geen bevredigend resultaat hebben gegeven. Het antwoord op de vraag of zulk een fonds aanbeveling verdient, beantwoordt de schrijver dan ook met „neen", tenzij aan drie voorwaarden is voldaan, nl.:

a. het fonds over voldoende extrareserve beschikt en het bestuur vast overtuigd is van de tijdelijkheid der afwijking;

b. de inkomsten uit het aandelenbezit een nauwer verband met de kosten van levensonderhoud vertonen dan met de beurswaarde van dit bezit;

c. het fonds van andere zijde (de onderneming of de Staat) een toeslag krijgt om het verschil tussen waardevaste uitkeringen en minder waardevaste inkomsten te overbruggen.

Vergelijking van het stelsel van beleggingen in aandelen met dat van belegging in index-obligaties leidt naar de mening van de schrijver tot verschillend oordeel naarmate men de specifieke belangen van de onderneming of die van het pensioenfonds in het oog vat. Voor het fonds geven index-obligaties meer waarborg voor waardevastheid en zijn deze dus te verkiezen; voor de onderneming is een in aandelen beleggend pensioenfonds beter. Echter zal volgens hem in het laatste geval de onderneming toch altijd rekening moeten houden met de noodzakelijkheid van *tijdelijke* toeslagen op de pensioenen ten einde deze waardevast te maken. Vrage: komt met deze laatste toevoeging, hoe redelijk overigens, de onzekerheid, die men wil uitbannen, niet weer door de hoofddeur binnen?

4. *Beurswaarde-annuïteiten.* Hieronder verstaat de schrijver een in Amerika bestaand systeem ten bate van de Teachers Insurance and Annuity Association, een groot fonds, waar 675 instellingen van onderwijs bij zijn aangesloten en waarvan de bezittingen ongeveer $ 450 miljoen bedragen. Dit fonds heeft in 1952 een dochter-onderneming gesticht, het College Retirement Equities Fund (C.R.E.F.), dat de ontvangen premiën belegt in aandelen. De deelhebbers van het eerstgenoemde fonds kunnen zelf uitmaken welk deel van hun bijdragen — tot een maximum van de helft — aan het C.R.E.F. zal worden overgedragen. Voor deze stortingen ontvangen de deelhebbers maandelijks interne aandelen van dit fonds („units"). De waarde van deze units wordt aangepast aan de beurswaarde der C.R.E.F.-aandelen en zijn dus, ook bij gelijke geldwaarde der stortingen, aan waardewisseling onderhevig. Bij pensionering vormen de units (waarop uiteraard geen dividend wordt uitgekeerd) de koopsom van een lijfrente, die weer uit een zeker aantal units per maand bestaat.

Prof. Kuin acht dit stelsel om verschillende redenen voor het bedrijfs-

leven minder geschikt. Hij had daar nog bij kunnen voegen, dat het alleen bevredigend kan werken in een milieu, waar individueel het verschil tussen minimum- en maximumsalaris ook bij stabiele geldwaarde niet zeer groot is en het pensioen dus in een redelijke verhouding staat tot het laatst genoten inkomen uit arbeid. De preadviseur acht het stelsel voor Nederland te verwerpen.

5. *Koopkracht-annuïteiten.* Een voor de gepensioneerden veel aantrekkelijker systeem acht prof. K. het stelsel, dat in 1954 door de National Air Lines in de V.S. is ingevoerd.

Dit stelsel komt hierop neer, dat aanvankelijk elke jaarlijkse premiestorting volgens actuariële regelen wordt omgezet in een toekomstig pensioenbedrag, doch dat dit bedrag ten tijde, dat er recht op uitkering uit ontstaat, gecorrigeerd wordt met behulp van het officiële indexcijfer van de kosten van levensonderhoud. Deze correctie geschiedt voor elk premiejaar afzonderlijk, zodat dus de verhoging van kosten van levensonderhoud tussen het tijdstip van premiestorting en dat van pensioenbetaling in het bedrag van het pensioen uitdrukking vindt. Dit geldt niet alleen voor het bedrag bij ingang van het pensioen, maar ook voor elk volgend jaar waarin pensioenbetaling plaats vindt. Ook met de stijging der levenskosten na ingang van het pensioen wordt dus rekening gehouden.

Dit beginsel wordt in de toepassing in verschillende opzichten gematigd. Zo wordt met een inflatie van meer dan 7½% per jaar tussen premiestorting en pensioengenot geen rekening gehouden. Verder is bij de premievaststelling reeds gerekend op een regelmatige waardevermindering van het geld van 1% per jaar; en ook ligt de rentevoet, waarop de premie wordt berekend, vrij aanzienlijk lager dan het rendement, dat redelijkerwijs op de beleggingen mag worden verwacht. Enerzijds is dus de premie reeds in niet geringe mate op de mogelijkheid van daling der geldwaarde berekend en anderzijds blijft bij sterke inflatie het risico voor een deel voor rekening van de verzekerden.

De Pension Trust Division van The National City Bank of New York, die de verzekeringskant van deze pensioenregeling onder zijn hoede heeft, moet door middel van zijn beleggingspolitiek het hoofd bieden aan het voor rekening van de verzekeraar blijvende deel van het risico van vermindering der geldwaarde. Deze trustee meent dit doel in het algemeen te kunnen bereiken door belegging in aandelen tot 50% van de middelen, hetgeen dan nader wordt gemotiveerd in een aantal overwegingen, die prof. Kuin uitvoerig weergeeft.

Dit stelsel verdient zeker in het Nederlandse bedrijfsleven aandacht, al zal niet ieder er de geestdrift voor kunnen opbrengen, die de preadviseur er blijkbaar voor voelt. Met name zal het feit, dat de premie reeds met permanente inflatie rekening houdt en dat niettemin bij sterke inflatie een flink deel van het risico voor rekening van de verzekerde blijft, indien deze een deel van de premie betaalt (wat hier te lande vrijwel regel is), die zelfde verzekerde in zijn bijval kunnen bekoelen. En bovendien geldt ook hier wat ik bij het stelsel van beurswaarde-annuïteiten opmerkte, nl. dat voor

werknemers, wier minimum- en maximumsalaris groot verschil vertoont, het verband tussen levensstandaard tijdens laatste activiteit en die tijdens pensionering wel heel los wordt.

Niettemin heeft het stelsel deze verdienste — en die zal vooral de ondernemer kunnen appreciëren — dat bij de beëindiging van het dienstverband van elke werknemer ook de zorg voor zijn pensioen is afgelopen.

6. *Omslagstelsels.* De voor- en nadelen van een omslagstelsel voor werkgever en werknemer vormen het onderwerp van de zesde afdeling der door prof. K. besproken mogelijkheden van pensioenvoorziening. Zij zijn algemeen bekend; ik laat daarom een samenvatting hier achterwege.

De studie van prof. Kuin kan in haar conelusies de lezer hier en daar tot het plaatsen van vraagtekens of tot neen schudden aanleiding geven. Maar dat neemt niet weg, dat ze een werk is van grote verdienste zowel om haar veelzijdigheid als om de uitvoerige cijfer- en andere documentatie, die ze biedt. Of het mogelijk is een stelsel van pensioenvoorziening te vinden dat de bezwaren van daling der geldwaarde voor alle betrokken partijen opheft, blijft een open vraag, maar zeker is, dat bij het zoeken naar zulk een oplossing de studie van prof. Kuin een waardevolle gids kan zijn.

DE SOCIALE VERZEKERING IN SURINAME

DOOR MR M. DE GROOT

De Surinaamse lezer van dit artikel zal ongetwijfeld zijn wenkbrauwen fronsen bij het lezen van dit opschrift. Suriname kent beslist nog geen verzorging van de wieg tot het graf. Het heeft nog maar een eerste, bescheiden, stap gezet op weg daarheen.

Verwonderlijk is dat geenszins. De arbeidswetgeving, zoals in eerdere artikelen naar voren kwam, dateert in hoofdzaak uit 1947. In dat jaar kwam ook de „Ongevallenregeling" (G.B. 1947 nr 145) tot stand, de eerste verordening op het terrein van de sociale verzekering, het terrein bestrijkend van de Nederlandse Ongevallenwet.

Nadat in Nederland de Ongevallenwet, ook daar om begrijpelijke redenen als eerste, in 1901 het Staatsblad bereikte, duurde het tot 1913, dus twaalf jaar, voor er een opvolger kwam in de vorm van de Invaliditeitswet. Suriname heeft dus nog een paar jaar de tijd, als het gelijke tred met Nederland wil houden. Maar dat wil het niet. Het wil, begrijpelijkerwijs, sneller een zo volledig mogelijke sociale verzekering invoeren.

Helaas is dat beslist niet eenvoudig. Suriname en Nederland zijn trouwens ook moeilijk vergelijkbare grootheden. Het kleine inwonertal van